

Buitenschoolse opvang

Pedagogisch project (goedgekeurd op 22/06/20)

Inleiding

Naast het onderwijs zelf, organiseert het gemeentebestuur ook buitenschoolse opvang in de gebouwen van de gemeentelijke scholen voor de kinderen die er naar school gaan (voor en na de schooluren, tijdens de middagpauze en op woensdagmiddag) op volgende locaties:

- Gemeentelijke basisschool "De Knapzak ", Soldatenstraat 19, 1082 Sint-Agatha-Berchem
- Vestigingsplaats "Openveld", Openveldstraat 110, 1082 Sint-Agatha-Berchem

De opvang wordt georganiseerd door de jeugddienst - buitenschoolse opvang.

De opvangmomenten

1. Ochtend- en avondopvang

Op deze momenten is het belangrijk dat het kind zich kan bezighouden met zelf gekozen activiteiten. Dit zijn momenten waarop kinderen zich voor of na de schooldag ontspannen en zich dus vrij kunnen ontwikkelen. De opvang wordt een plaats van ontdekking, expressie, spel, experiment en ontmoeting met anderen. Kortom een fijn moment onder toezicht van volwassenen, waar de vrije keuze van het kind een belangrijke rol speelt.

2. Woensdagmiddagopvang

Tijdens deze langere periode worden meer gestructureerde activiteiten voorbereid en voorgesteld door de opvangbegeleider, mogelijk ook in samenwerking met lokale verenigingen (jeugdbewegingen, cultureel centrum...).

Ook worden er geregeld extra muros activiteiten (museum, voorstellingen, bibliotheek...) georganiseerd.

Doelstellingen

De buitenschoolse opvang is een plaats van ontmoeting en activiteiten rond 4 assen die hieronder worden opgesomd:

1. Het kind moet kind kunnen zijn
2. De behoefte van het kind aan continuïteit
3. Het opbouwen van een vertrouwensband tussen het opvangpersoneel en de ouders
4. Het kind te omringen met professionelen die zich bewust zijn van zijn of haar individuele behoeften en het kind helpen te integreren in de gemeenschap

1. Het kind moet kind kunnen zijn

Het doel van de opvang is een omgeving te creëren waarin het kind zichzelf kan zijn en niet als leerling of mini-volwassene beschouwd wordt.

Het creëren van een vertrouwensband met het kind

Het opvangpersoneel observeert en heeft aandacht voor de uitdrukkingen en emoties van het kind. Er zijn informele gesprekken waarop kinderen hun moeilijkheden op een persoonlijke manier kunnen uiten (verdriet, vreugde...).

Er wordt rekening gehouden met de vragen en twijfels van de kinderen. Het opvangpersoneel spreekt de kinderen met respect aan, met een aangepaste woordenschat en non-verbale communicatie.

Bijvoorbeeld:

- a. Het organiseren van activiteiten in kleine groepen
- b. Voorkeur voor een individuele aanpak
- c. Activiteiten organiseren die aangepast zijn aan de diverse noden van de verschillende kinderen
- d. Een persoonlijke communicatie op kindermaat

2. De behoefte van het kind aan continuïteit

Het kind op elk moment van de dag zichzelf laten zijn...

Rekening houden met elk aspect van het kind, d.w.z. de psychische, fysieke, verbale, cognitieve, motorische en sociale aspecten van zijn of haar ontwikkeling.

- Trachten te zorgen voor een vaste, vertrouwde opvangbegeleider op verschillende momenten van de dag.
- Het team verwelkomt kinderen en ouders met dezelfde zorg, ongeacht hun sociale afkomst of nationaliteit, religieuze of filosofische overtuigingen van het kind.
- Multiculturele aspecten (geslacht, sociaal-culturele afkomst, enz.) worden in de groep verwelkomd als een factor van rijkdom, ontdekken en delen.
- In geval van bijzondere problemen wordt er geïndividualiseerde hulp geboden aan het kind en is er contact met de ouders via de vaste opvangbegeleider of de coördinator.

Onvoorziene situaties vermijden

Onvoorspelbaarheid zorgt voor onzekerheid bij kinderen en gaat ten koste van nieuwe leeren ontwikkelingsmogelijkheden. Het is daarom belangrijk dat er wordt gewerkt aan een vertrouwde omgeving zowel wat betreft de locatie als het opvangpersoneel.

Door middel van een heldere uitleg en het hanteren van vaste herkenningpunten worden de kinderen geholpen om te gaan met veranderingen (bv. een wissel van begeleider).

Bijvoorbeeld:

- a. Gepersonaliseerde kapstokken
- b. Dagelijkse activiteitentabel

- c. Overgangsobject ter beschikking
- d. Het opzetten van rituelen en routines gedurende de dag: ochtendliedje, avondlezen, ruimte voor persoonlijke spullen

Inrichting van de ruimte

De buitenschoolse opvang heeft tot doel de ruimte zo in te richten dat deze voldoet aan de verschillende behoeften van het kind. Daartoe worden de verschillende ruimtes (speelplaats, polyvalente ruimtes...) de hele dag door gebruikt.

Bijvoorbeeld: een rustige plek met kussens en een paar boeken, waar het kind voor en na schooltijd op adem kan komen

De kinderen krijgen verantwoordelijkheden die aangepast zijn aan hun leeftijd om hun autonomie te bevorderen en te leren samenwerken in een gemeenschap.

3. Het opbouwen van een vertrouwensband tussen opvang en de ouders

Het opbouwen van een vertrouwensband tussen de buitenschoolse opvang en de ouder die zijn/haar kind toevertrouwt, is een van de belangrijke voorwaarden voor het creëren van een veilige context voor iedereen. Het vertrouwen dat de ouder in de opvang stelt, heeft een onlosmakelijke invloed op het welzijn van het kind in deze opvang. Kinderopvang op school is voor veel ouders het gezicht van de school. Het is de poort naar uitwisselingen.

Buitenschoolse opvang is de schakel tussen het schoolleven en het gezinsleven. Het opvangpersoneel zorgt er dan ook voor dat er zo veel mogelijk contacten met ouders en leerkrachten worden gelegd, om de complementariteit tussen de verschillende plaatsen waar het kind verblijft en de verschillende partners (leerkrachten, ouders, kinderen, opvangpersoneel...) te ontwikkelen en te stimuleren.

Bijvoorbeeld:

- a. Het opvangpersoneel communiceert dagelijks nuttige informatie over het kind (ziekte, gemoedstoestand, houding...) door de moeilijke maar ook de positieve aspecten te bespreken (vooruitgang, luisteren...).
- b. Communicatiebrochures, intervisiebijeenkomsten, communicatie referentiepersoon/directie ...
- c. Aan het begin van het jaar ontvangen de ouders de samenstelling van het team en de algemene planning van de opvang.
- d. De ouders worden op de hoogte gebracht van de specifieke activiteiten die worden georganiseerd (uitstapjes, enz.).
- e. Elke verandering in de organisatie en de werking van het onthaal van de school wordt aan de ouders meegedeeld (ad valvas, mail, internet, ...).
- f. De coördinator is telefonisch bereikbaar van 7.30 tot 18 uur voor vragen of opmerkingen en de contactgegevens zijn ter beschikking (toegangsdeur van de school...).

- g. Het opvangpersoneel komt tegemoet aan de vraag van de ouders naar flexibiliteit, door een keuze te bieden wat betreft hun aankomst- en vertrektijden en de deelname van de kinderen aan de workshops op woensdagmiddag.

Elke ouder kan op eenvoudige wijze een exemplaar van dit pedagogisch project bekomen, evenals van het reglement van inwendige orde (via schoolsecretariaat, via vaste begeleider, website ...).

4. Het kind te omringen met professionelen die zich bewust zijn van zijn of haar individuele behoeften en het kind helpen te integreren in de gemeenschap

De "school"-omgeving wordt beschouwd als een plaats waar het kind zoveel mogelijk wordt verwelkomd, zodat het kind zich zo sereen mogelijk kan ontwikkelen op de verschillende tijdstippen van de dag. De leerkrachten en de buitenschoolse opvang werken zoveel mogelijk samen aan de verschillende projecten van de school in het belang van het kind: teamvergaderingen, het delen van lokalen en uitrusting, deelname aan belangrijke schoolactiviteiten...

Bijvoorbeeld: nauwe samenwerking met de schooldirectie om een gecoördineerde aanpak te bevorderen in specifieke situaties.

Permanente opleiding

Het opvangpersoneel moet voldoende kennis en vaardigheden verwerven met betrekking tot de ontwikkeling van de kinderen.

Het hele team is dus betrokken bij een proces van permanente opleiding en vorming. Om het personeel in staat te stellen zichzelf goed op te leiden, zorgt de coördinator voor een flexibele planning.

a) Externe opleiding

Aan het begin van het jaar dient het opvangpersoneel aanvragen voor opleidingen op het gebied van buitenschoolse opvang in.

b) Interne opleiding

Elk jaar organiseert de dienst één of meerdere opleidingsdagen binnen de gemeente, waarvan het thema wordt gekozen in functie van de door de coördinator vastgestelde behoeften.

Bovendien nemen de begeleiders regelmatig deel aan de EHBO- en eerste interventieopleidingen die in de gemeente worden georganiseerd.